

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 24 lutego 2022 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 92/13/EWG – Procedury udzielania zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji – Artykuł 1 ust. 1 i 3 – Dostęp do postępowań odwoławczych – Artykuł 2c – Terminy na wniesienie odwołania – Obliczanie – Odwołanie od decyzji o dopuszczeniu oferenta

W sprawie C-532/20

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Curtea de Apel București (sąd apelacyjny w Bukareszcie, Rumunia) postanowieniem z dnia 12 czerwca 2020 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 października 2020 r., w postępowaniu:

Alstom Transport SA

przeciwko

Compania Națională de Căi Ferate CFR SA,

Strabag AG – Sucursala București,

Swietelsky AG Linz – Sucursala București,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: K. Jürimäe, prezes trzeciej izby, pełniąca obowiązki prezes dziewiątej izby, S. Rodin (sprawozdawca) i N. Piçarra, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Alstom Transport SA – O. Gavrilă, C. Ciolan i I. Nedelcu, avocați,

* Język postępowania: rumuński.

- w imieniu Compania Națională de Căi Ferate CFR SA – I. Pintea,
 - w imieniu Strabag AG – Sucursala București – S. Neagu, A. Viespe, Ș. Dinu i L. Savin, avocați,
 - w imieniu Komisji Europejskiej – G. Wils, P. Ondrůšek i L. Nicolae, w charakterze pełnomocników,
- podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 1 i 3 oraz art. 2c dyrektywy Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. 1992, L 76, s. 14), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/WE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. 2014, L 94, s. 1) (zwanej dalej „dyrektywą 92/13”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Alstom Transport SA a Compania Națională de Căi Ferate CFR SA (zwaną dalej „CFR”), Strabag AG – Sucursala București (zwaną dalej „Strabag”) i Swietelsky AG Linz– Sucursala București w przedmiocie obliczania terminu na wniesienie odwołania od decyzji wydanej w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Artykuł 1 ust. 1 akapit czwarty i art. 1 ust. 3 dyrektywy 92/13 stanowią:

„1. [...]

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem stosowania dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2014/17/WE (Dz.U. 2014, L 94, s. 243)] lub dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji] – możliwość skutecznego, a zwłaszcza możliwie szybkiego odwołania od decyzji podjętych przez podmioty zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa unijnego w dziedzinie zamówień lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.

[...]

3. Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który poniósł szkodę lub może ponieść szkodę w wyniku domniemanego naruszenia”.

4 Zgodnie z art. 2a ust. 2 dyrektywy 92/13:

„[...]

Informacji przekazywanej każdemu zainteresowanemu oferentowi i kandydatowi o decyzji o udzieleniu zamówienia towarzyszy:

– streszczenie stosownych przyczyn, określonych w art. 75 ust. 2 dyrektywy [2014/25], z zastrzeżeniem art. 75 ust. 3 tej dyrektywy, lub określonych w art. 40 ust. 1 akapit drugi dyrektywy [2014/23], z zastrzeżeniem art. 40 ust. 2 tej dyrektywy,

[...]”.

5 Artykuł 2c dyrektywy 92/13 stanowi:

„W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia, że każde odwołanie od decyzji podjętej przez podmiot zamawiający w kontekście procedury udzielania zamówień objętej zakresem zastosowania dyrektywy [2014/25] lub dyrektywy [2014/23] lub w związku z taką procedurą musi zostać wniesione przed upływem pewnego okresu, okres ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja podmiotu zamawiającego została przesłana oferentowi lub kandydatowi, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – okres ten wynosi albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja podmiotu zamawiającego została wysłana oferentowi lub kandydatowi, albo co najmniej z upływem co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji podmiotu zamawiającego. Informacji przekazywanej każdemu oferentowi lub kandydatowi o decyzji podmiotu zamawiającego towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn. W przypadku wniosku o odwołanie [wniesienia odwołania] od decyzji, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) niniejszej dyrektywy, niepodlegających obowiązkowi powiadomienia, termin ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych od daty publikacji danej decyzji”.

Prawo rumuńskie

6 Artykuł 2 ust. 1 Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor (ustawy nr 101/2016 o środkach zaradczych i środkach odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych, zamówień sektorowych oraz zamówień na roboty budowlane i na usługi, a także o organizacji i działaniu krajowej rady ds. rozwiązywania sporów) ma następujące brzmienie:

„Każdy, kto uważa, że któreś z jego praw lub któryś z jego uzasadnionych interesów zostały naruszone w wyniku aktu instytucji zamawiającej lub braku decyzji w sprawie wniosku w terminie określonym przez prawo, może zwrócić się z żądaniem stwierdzenia nieważności tego aktu, zobowiązania instytucji zamawiającej do wydania aktu lub przyjęcia środków naprawczych czy też uznania

dochodzonego prawa lub uzasadnionego interesu [do Consiliu Național de Soluționare a Contestațiilor (krajowej rady ds. rozwiązywania sporów) lub organu sądowego,] zgodnie z przepisami niniejszej ustawy”.

7 Artykuł 3 tej ustawy stanowi:

„1. Do celów niniejszej ustawy:

[...]

f) »osoba, która uważa się za poszkodowaną«, oznacza: każdy podmiot gospodarczy, który łącznie spełnia następujące przesłanki:

(i) ma lub miał interes związany z postępowaniem o udzielenie zamówienia; oraz

(ii) poniósł, ponosi lub może ponieść szkodę w wyniku aktu instytucji zamawiającej, który może wywołać skutki prawne, lub w wyniku nieudzielenia w przewidzianym w ustawie terminie odpowiedzi na wniosek dotyczący postępowania o udzielenie zamówienia.

[...]

3. Do celów ust. 1 lit. f) ppkt (i) uznaje się, że dana osoba ma lub miała interes w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli nie została jeszcze ostatecznie wykluczona z tego postępowania. Wykluczenie ma charakter ostateczny, jeżeli zainteresowany kandydat lub oferent został o nim powiadomiony, a Consiliu [Național de Soluționare a Contestațiilor (krajowa rada ds. rozwiązywania sporów)] lub sąd uznały je za zgodne z prawem, lub jeżeli nie może ono już być przedmiotem postępowania odwoławczego”.

8 Zgodnie z art. 8 rzeczony ustawy:

„1. Osoba, która uważa się za poszkodowaną w wyniku aktu instytucji zamawiającej, może zwrócić się do Consiliu [Național de Soluționare a Contestațiilor (krajowej rady ds. rozwiązywania sporów)] o stwierdzenie nieważności tego aktu, o zobowiązanie instytucji zamawiającej do przyjęcia aktu lub środków naprawczych, jak też o uznanie dochodzonego prawa lub uzasadnionego interesu w następujących terminach:

a) 10 dni, licząc od dnia następującego po dniu, w którym dowiedziała się ona o akcie instytucji zamawiającej uznawanym za niezgodny z prawem, w przypadku gdy szacunkowa wartość zamówienia publicznego/sektorowego lub koncesji jest równa progom wartości, powyżej których przekazanie w celu opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ogłoszeń o zamówieniach publicznych jest obowiązkowe, lub przewyższa te progi, zgodnie z przepisami z dziedziny zamówień publicznych, zamówień sektorowych lub koncesji na roboty budowlane i usługi; [...]”.

9 Artykuł 49 ust. 1 tej ustawy stanowi:

„W celu uzyskania rozstrzygnięcia sądu osoba, która uważa się za poszkodowaną, może zwrócić się do właściwego sądu zgodnie z przepisami niniejszej ustawy”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 10 CFR ogłosił przetarg w ramach sektorowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane związane z remontem linii kolejowej.
- 11 W dniu 13 marca 2018 r. oferta przedstawiona przez konsorcjum RailWorks, na czele którego stoi Alstom Transport, została uznana za dopuszczalną, lecz w dniu 5 lipca 2018 r. została ona wykluczona przez CFR ze względów związanych ze zdolnością RailWorks do realizacji przedmiotu zamówienia.
- 12 Wyrokiem z dnia 19 października 2018 r. Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie, Rumunia) oddalił skargę spółki Alstom Transport na decyzję CFR o wykluczeniu oferty RailWorks i udzieleniu zamówienia konsorcjum BraSig. Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2018 r. Curtea de Apel București (sąd apelacyjny w Bukareszcie, Rumunia), uwzględnił odwołanie wniesione przez Alstom Transport od tego wyroku i stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji. Sąd ten stwierdził również, że oferta RailWorks jest dopuszczalna i że CFR jest zobowiązany do dokonania ponownej oceny oferty BraSig z uwzględnieniem zastrzeżeń sformułowanych w odniesieniu do niej przez RailWorks.
- 13 W dniu 12 lutego 2019 r., w następstwie ponownej oceny zarządzanej przez Curtea de Apel București (sąd apelacyjny w Bukareszcie), oferta RailWorks została uznana za dopuszczalną, a pismem z dnia 19 czerwca 2019 r. spółka Alstom Transport została wyłoniona jako wykonawca spornego zamówienia.
- 14 W dniu 5 lipca 2019 r. spółka Alstom Transport wniosła nową skargę do Tribunalul București (sądu okręgowego w Bukareszcie), żądając w szczególności stwierdzenia nieważności decyzji CFR uznającej ofertę BraSig za dopuszczalną i zgodną z wymogami, a także protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia oraz wszystkich aktów odnoszących się do zasad oceny tej oferty. Ponadto spółka Alstom Transport wniosła do tego sądu o zobowiązanie CFR do wykluczenia wspomnianej oferty ze względu na to, że konsorcjum BraSig próbowało wielokrotnie wywierać wpływ na członków komisji przetargowej CFR w celu doprowadzenia do gorszego potraktowania oferty RailWorks.
- 15 Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2019 r. Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie) odrzucił tę skargę jako wniesioną po terminie. W tym względzie sąd ten uznał, że dziesięciodniowy termin przewidziany w art. 8 ust. 1 lit. a) ustawy nr 101/2016 rozpoczął bieg nie od dnia, w którym spółka Alstom Transport zapoznała się z treścią protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, lecz od dnia, w którym poinformowano ją o wyniku tego postępowania.
- 16 Spółka Alstom Transport wniosła do Curtea de Apel București (sądu apelacyjnego w Bukareszcie), będącego sądem odsyłającym w niniejszej sprawie, apelację od tego wyroku. W uzasadnieniu apelacji spółka ta wskazała, że w piśmie z dnia 19 czerwca 2019 r. dotyczącym wyniku postępowania przetargowego, o którym mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, została ona poinformowana jedynie o ocenie jej własnej oferty i że pismo to nie zawierało żadnych informacji odnoszących się do zasad oceny oferty złożonej przez konsorcjum BraSig. Spółka Alstom Transport podniosła, że dopiero w dniu 25 czerwca 2019 r., kiedy to uzyskała ona dostęp do dokumentacji przetargowej w odpowiedzi na wniosek w tym zakresie złożony w dniu 20 czerwca 2019 r., zapoznała się z protokołem z postępowania o udzielenie zamówienia oraz, w sposób

dorozumiany, z tymi zasadami oceny. W związku z powyższym spółka ta twierdzi, że bieg dziesięciodniowego terminu, o którym mowa w poprzednim punkcie niniejszego wyroku, rozpoczął się w dniu 25 czerwca 2019 r.

- 17 W tej sytuacji Curtea de Apel București (sąd apelacyjny w Bukareszcie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 1 ust. 1 akapit trzeci, art. 1 ust. 3 i art. 2c dyrektywy [92/13] należy interpretować w ten sposób, że termin na wniesienie przez oferenta wybranego w ramach postępowania o udzielenie zamówienia odwołania od decyzji instytucji zamawiającej stwierdzającej dopuszczalność oferty złożonej przez oferenta sklasyfikowanego na niższym miejscu w kolejności oferentów należy obliczać w odniesieniu do dnia, w którym powstaje interes wybranego oferenta w wyniku złożenia przez oferenta, którego oferta nie została wybrana, środka odwoławczego od decyzji stwierdzającej wynik postępowania o udzielenie zamówienia?”

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 18 Na wstępie należy zauważyć, że z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, iż sąd odsyłający zwraca się do Trybunału nie o dokonanie wykładni art. 1 ust. 1 akapit trzeci dyrektywy 92/13, ale o dokonanie wykładni art. 1 ust. 1 akapit czwarty tej dyrektywy.
- 19 Należy zatem uznać, że poprzez swe pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 i art. 2c dyrektywy 92/13 należy interpretować w ten sposób, że termin, w którym wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia oferent może odwołać się od decyzji podmiotu zamawiającego o dopuszczeniu do tego postępowania złożonej przez innego oferenta oferty, która ostatecznie nie została wybrana, może zostać obliczony w odniesieniu do dnia, w którym ów zwycięski oferent otrzymał tę decyzję, nawet jeśli, po pierwsze, w tymże dniu ten drugi oferent nie zaskarżył lub nie zdążył jeszcze zaskarżyć wyniku postępowania o udzielenie tego zamówienia, a po drugie, zwycięski oferent nie otrzymał jeszcze wszystkich istotnych informacji dotyczących zasad oceny oferty złożonej przez tego drugiego oferenta.
- 20 Ponieważ treść art. 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 oraz art. 2c dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. 1989, L 395, s. 33), zmienionej dyrektywą 2014/23, jest analogiczna do treści odpowiednio art. 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 oraz art. 2c dyrektywy 92/13, orzecznictwo dotyczące tych przepisów dyrektywy 89/665, zmienionej dyrektywą 2014/23, ma również znaczenie dla wykładni wskazanych przepisów dyrektywy 92/13.
- 21 Artykuł 1 ust. 1 akapit czwarty dyrektywy 92/13 nakłada na państwa członkowskie w odniesieniu do umów objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/25 lub dyrektywy 2014/23 obowiązek zapewnienia, aby decyzje podejmowane przez podmioty zamawiające mogły być przedmiotem skutecznych i możliwie szybkich środków odwoławczych. Tymczasem ustanowienie terminu zawitego na wniesienie środka odwoławczego pozwala zrealizować postulat szybkości postępowania, któremu hołduje ta dyrektywa, zobowiązując podmioty gospodarcze do niezwłocznego kwestionowania środków przygotowawczych lub decyzji tymczasowych podjętych

w toku procedury udzielenia zamówienia (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 22 Ustalanie rozsądnych terminów na wniesienie środków zaskarżenia pod rygorem upływu terminu zawitego co do zasady spełnia wymóg wynikający z dyrektywy 92/13, ponieważ jest ono przejawem zastosowania fundamentalnej zasady pewności prawa i jest zgodne z prawem podstawowym do skutecznej ochrony sądowej (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 23 W związku z tym zgodnie z art. 2c dyrektywy 92/13, jeżeli państwo członkowskie przewiduje terminy na wniesienie odwołania od decyzji podmiotu zamawiającego wydanej w ramach procedury udzielania zamówienia objętej zakresem stosowania dyrektywy 2014/25 lub dyrektywy 2014/23 lub w związku z taką procedurą, terminy na wniesienie odwołania od takiej decyzji są określane w uwzględnieniu zasad podawania do wiadomości oferentów decyzji podmiotu zamawiającego.
- 24 Tak więc termin ten powinien wynosić co najmniej 10 dni kalendarzowych, licząc od dnia następującego po dniu, w którym decyzja ta została przesłana oferentowi lub kandydatowi, w przypadku wykorzystania faksu lub środka komunikacji elektronicznej. W przypadku gdy wykorzystano inne środki komunikacji, termin ten wynosi albo co najmniej 15 dni kalendarzowych, licząc od dnia następującego po dniu, w którym decyzja ta została przesłana oferentowi lub kandydatowi, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych od dnia następującego po dniu otrzymania tej decyzji. W przypadku wniesienia odwołania od decyzji, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) dyrektywy 92/13 i które nie podlegają obowiązkowi konkretnego podania do wiadomości, termin ten wynosi co najmniej 10 dni kalendarzowych od daty publikacji danej decyzji.
- 25 W tym wypadku prawo rumuńskie przewiduje, że bieg dziesięciodniowego terminu rozpoczyna się – dla wszystkich oferentów, w tym dla oferenta, którego oferta została wybrana – od dnia następującego po dniu powzięcia wiadomości o decyzji podmiotu zamawiającego. Tym samym zwycięski oferent, który zamierza zakwestionować decyzję o uznaniu za dopuszczalną oferty złożonej przez innego oferenta, powinien wnieść odwołanie w tym terminie, niezależnie, po pierwsze, od tego, czy i ewentualnie kiedy ten drugi oferent wniósł odwołanie od tej decyzji, a po drugie, od okoliczności, że ów zwycięski oferent nie miał żadnych informacji odnośnie do zasad oceny oferty złożonej przez tego drugiego oferenta.
- 26 O ile zarówno sąd odsyłający we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i strony w postępowaniu głównym oraz Komisja Europejska w swych uwagach na piśmie odnoszą się do przesłanki interesu prawnego, o tyle należy stwierdzić, że sąd ten postanowił ograniczyć swoje pytanie wyłącznie do kwestii rozpoczęcia biegu terminu na wniesienie środka odwoławczego.
- 27 Należy przypomnieć w tym względzie, że zgodnie z art. 1 ust. 3 dyrektywy 92/13 państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który poniósł szkodę lub może ponieść szkodę w wyniku domniemanego naruszenia.

- 28 Ten przepis ma zastosowanie w szczególności do sytuacji oferenta, który uważa, że decyzja o dopuszczeniu konkurenta do procedury udzielenia zamówienia publicznego jest niezgodna z prawem i może spowodować szkodę po jego stronie, przy czym ryzyko to jest wystarczające, by uzasadnić interes w bezzwłocznym wniesieniu środka odwoławczego od tej decyzji, pomijając fakt, że szkoda może ponadto wynikać z udzielenia tego zamówienia innemu kandydatowi (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 36).
- 29 Tak więc dyrektywa 92/13 co do zasady nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym stanowiącym, że wszelkie środki odwoławcze od decyzji instytucji zamawiających powinny być wnoszone w wyznaczonym terminie i że w tym terminie należy – pod rygorem jego upływu – powołać wszelkie nieprawidłowości procedury przetargowej podnoszone na poparcie tego środka, z tym skutkiem, że po jego upływie nie można już zakwestionować danej decyzji ani podnieść nieprawidłowości, o ile wspomniany termin jest rozsądny (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Wynika z tego, że oferent, którego oferta została wybrana, może być zobowiązany do dochowania terminu na wniesienie środka odwoławczego od decyzji podmiotu zamawiającego o dopuszczeniu do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego innego oferenta, któremu zamówienie nie zostało ostatecznie udzielone, nawet w przypadku gdy decyzja ta stanowi część decyzji wyłaniającej zwycięskiego oferenta i nawet jeśli w tym dniu oferent, którego oferta nie została wybrana, nie zaskarżył lub nie zdążył jeszcze zaskarżyć tej ostatniej decyzji.
- 31 Nie można jednak wykluczyć, że w szczególnych okolicznościach lub w świetle niektórych z odnoszących się do nich zasad stosowanie krajowych przepisów prekluzyjnych może naruszać prawa przyznane jednostkom przez prawo Unii, w szczególności prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, ustanowione w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 W tym względzie należy przypomnieć, że zagwarantowanie skutecznych środków odwoławczych w razie naruszenia przepisów obowiązujących w zakresie udzielania zamówień publicznych może mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy bieg terminów wyznaczonych na wniesienie takich środków odwoławczych rozpoczyna się od dnia, w którym skarżący dowiedział się lub powinien był dowiedzieć się o podnoszonym naruszeniu tych przepisów (zob. analogicznie postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r., *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 W tym celu do decyzji podmiotu zamawiającego, która została podana do wiadomości oferentów, należy zgodnie z art. 2c dyrektywy 92/13 załączyć zwięzłe uzasadnienie zawartego w niej rozstrzygnięcia.
- 34 To zwięzłe uzasadnienie rozstrzygnięcia, które powinno towarzyszyć zarówno decyzjom podmiotów zamawiających doręczanym poszczególnym oferentom, jak i decyzjom publikowanym, które nie muszą być doręczane poszczególnym oferentom, ma na celu zapewnienie, by zainteresowani oferenci powzięli lub mogli powziąć wiedzę o ewentualnym naruszeniu przepisów mających zastosowanie do procedur udzielania zamówień.

- 35 W niniejszej sprawie, z zastrzeżeniem weryfikacji tego ustalenia przez sąd odsyłający, istotne uzasadnienie decyzji podmiotu zamawiającego o dopuszczeniu konsorcjum BraSig do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, o którym mowa w postępowaniu głównym, mogło zostać wywiedzione ze wspomnianego w pkt 14–16 niniejszego wyroku protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, który zgodnie z prawem rumuńskim powinien zostać udostępniony do wglądu zainteresowanym oferentom.
- 36 Jednakże tego rodzaju prawna gwarancja dostępu do uzasadnienia decyzji podmiotów zamawiających nie jest równoznaczna z podaniem do wiadomości oferentów, w momencie publikacji lub doręczenia tych decyzji, istotnych powodów ich podjęcia.
- 37 Tak więc w takich okolicznościach, kiedy to istotne powody decyzji instytucji zamawiającej nie zostały podane do wiadomości oferentów ani w drodze publikacji, ani w chwili doręczenia tej decyzji, termin, w którym zwycięski oferent może odwołać się od decyzji instytucji zamawiającej uznającej za dopuszczalną ofertę złożoną przez innego oferenta, rozpoczyna bieg nie od dnia otrzymania tej decyzji, lecz od dnia powiadomienia tego zwycięskiego oferenta o istotnych powodach wspomnianej decyzji, co gwarantuje, że ów zwycięski oferent uzyskał lub był w stanie uzyskać wiedzę o ewentualnych naruszeniach prawa Unii, których dopuszczono się w takiej decyzji.
- 38 W świetle powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 i art. 2c dyrektywy 92/13 należy interpretować w ten sposób, że termin, w którym wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia oferent może odwołać się od decyzji podmiotu zamawiającego uznającej za dopuszczalną, w ramach decyzji o udzieleniu tego zamówienia, ofertę złożoną przez innego oferenta, która ostatecznie nie została wybrana, może zostać obliczony w odniesieniu do dnia, w którym ów zwycięski oferent otrzymał tę decyzję o udzieleniu zamówienia, nawet jeśli w tym dniu ten drugi oferent nie zaskarżył lub nie zdążył jeszcze zaskarżyć owej decyzji. Jeżeli natomiast w chwili doręczenia lub publikacji rzeczony decyzji do wiadomości tego zwycięskiego oferenta nie podano, zgodnie ze wskazanym art. 2c, zwięzłego przedstawienia istotnych powodów tej decyzji, takich jak informacje dotyczące zasad oceny owej oferty, termin ten powinien zostać obliczony w odniesieniu do dnia, w którym tego rodzaju uzasadnienie zostało przekazane zwycięskiemu oferentowi.

W przedmiocie kosztów

- 39 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 ust. 1 akapit czwarty, art. 1 ust. 3 i art. 2c dyrektywy 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r., należy interpretować w ten sposób, że termin, w którym wyłoniony w postępowaniu o udzielenie zamówienia oferent może odwołać się od decyzji podmiotu zamawiającego

uznającej za dopuszczalną, w ramach decyzji o udzieleniu tego zamówienia, ofertę złożoną przez innego oferenta, która ostatecznie nie została wybrana, może zostać obliczony w odniesieniu do dnia, w którym ów zwycięski oferent otrzymał tę decyzję o udzieleniu zamówienia, nawet jeśli w tym dniu ten drugi oferent nie zaskarżył lub nie zdążył jeszcze zaskarżyć owej decyzji. Jeżeli natomiast w chwili doręczenia lub publikacji rzeczony decyzji do wiadomości tego zwycięskiego oferenta nie podano, zgodnie ze wskazanym art. 2c, związłego przedstawienia istotnych powodów tej decyzji, takich jak informacje dotyczące zasad oceny owej oferty, termin ten powinien zostać obliczony w odniesieniu do dnia, w którym tego rodzaju uzasadnienie zostało przekazane zwycięskiemu oferentowi.

Podpisy